

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FUGGETLENSÉGI PART HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:	
Helyben.	Videkre küldve.
Egy évre . . . 10 kór. — 50.	Egy évre . . . 18 kór. — 50.
3/4 évre . . . 8 . . .	Fél évre
Negyed évre . . . 2 . . . 50.	Negyed évre
Egy órára	Egy órára
Egyes-egyetlen 4 fillér.	

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
 Politikai rovatvezető: **Dr. BOROSS LAJOS.**
 Felelős szerkesztő ideiglenesen: **SZÉKELY IMRE.**
 Kiadó: **ROHOVITZ.**

Hirdetési díjak:

Hat hasabos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és hosszabb megjelölt hirdetések jutányosabban. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

A rezervisták.

decz. 12.

Miután beállt a parlamenti béke, és miután már megint békében érzi magát a bécsi generális mondur; ennél fogva elkövetkeznek ismét, a katonai kegyetlenség kísérletei. Ennek kell neveznünk, mert másnak nem nevezhetjük azt a szándékot, amely sok ezer tartalékost ujesztendő napján, az aktív szolgálatra behívni rendel. Katonai brutálitás az is, ha a káplár ponton veri a legényt, hogy bele siketül, katonai kegyetlenség az is, amikor századparancsnokok ítélkeznek olyan jogi döntés alá tartozó ügyekben, amelyekhez annyit értenek, mint akár melyik fráter a kaszárnyában. E tekintetben azonban elég hivatkozunk a katonai igazságszolgáltatás súlyos bajaira, a rendelkezéseknek és parancsoknak hibás voltára, amiknek elég példája a bileki katasztrófa is.

Békésebb helyzet támadt: tehát szükségét érzi a katonai hatalom annak, hogy rugdalózzon. Ilyen képtelen helyzet nincs több a világon. Másutt a nemzet testéből kinőtt életerős virág a katonai erőhatalom; nálunk ellenség, amelyet pénz- és véráldozatok árán tartunk fenn.

A legujabb katonai visszaélés az volna, hogy az elmaradt ujonczjutalék

helyett a közel jövő év elején tartalékos katonákat hívnak be, hogy általuk legyen kiegészítve a békekontingens. Hát mi a csoda az a békekontingens? Átlagban ezernégyszáz ember regiment szerint.

Nincs a kerek világon egyetlenegy katonai szakember se, aki meggyőző érvekkel indokolni tudná, hogy egy ezred leszállított békelétszámához ez az emberanyag föltétlenül szükséges lenne. Amiként nem lehet a haderő föntartó nemzeteket meggyőzni arról, hogy bizonyos katonai osztályoknál a létszám a békeidőben is kétezer legyen, épp úgy nem lehet bizonyoságot tenni affelől, hogy a januáriusi téli hónapban föltétlenül szükséges lenne ugyanez osztálynál az ezernégyszáz létszám. Utalunk a honvédségre, amely a közöshadsereggel egyenlőértékű erőnek van elismerve és amely ezen elismerés békés győzedelmét sokkal kisebb létszámokkal vívta ki.

Januárban, legnagyobb átlag szerint hó lepi el a földet és miután az Uristen nem sokat ad a katonai reglamákra; ennél fogva az egzerczirplatot is. Hát ott gyakorlatozni nem lehet. De ha lehetne is, mit akarnának gyakorlatozni a már kiszolgált katonákkal?

De hát gyakorlatozni úgy sem lehet, ennél fogva előáll a téli sablon, az

iskolázás. Ez a nagyfoku komédia, a melyben a legénység nyelvét nem értő tisztek legőszintébb törekvéseik közepette sem birják megértetni a legénységgel valódi értelmükben a szabályokat.

Téli hadjáratra, amely a keretlétszám föntartását igazolná, semmiféle kilátásnk nincs, hála istennek. Amit pedig Nyiri honvédmíniszter mondott, hogy a békelétszám az őrség és egyéb szolgálat föntartására föltétlenül szükséges volna: ez olyaa kijelentés, amelyet a miniszter annak idején kényszerítő körülmények hatása alatt tett, a valóságban azonban maga sem hiszi.

Joggal kérhetjük tehát, hogy mit akarnak most a tartalékosokkal? Miféle ötlet az, amely épp a tél legnehezebb hónapjában akarja a produktív kenyérkereséstől elvonni a családapáknak az ezreit?

Nincs jussunk ahhoz, hogy az ország nevében beszéljünk, de kötelességünk megmondani, hogy a tartalékosok januári behívása durva katonai erőszak lenne, mivelhogy elfogadható indokolást a részére nem találunk.

Ugy látszik, hogy Bécsnek már megint nagyra nőtt a szarva. Nincsen pedig ebben az okvetetlenkedésben semmi ráció és ahhoz semmiféle jog

Mi asszonyok.

Ira: Gyula.

Egyszer, egy rég elmúlt tavaszon, benyitottam Klárához. Megszoktam hogy a kises asszony tüntető örömmel jöjjön elem s gyermekes közlekenységgel locsogja el ezer apró örömet s az ő nagy boldogságát. De ime, üde zenéje nem verte fel a csendet. A kis baba-asszony kőzosan, hanyagul képesolt pongyolában kuporgott egy zugban.

Csendesen mellője ültem s anyáskodva simogattam a fejét, azt láttam abból, hogy elhanyagolta a reggeli toaletjtét. Sejttem kezdtem, hogy váratlanul megérkezett, vagy az első migrv, vagy az első perpatvar. Jó ideig ültünk némán, úgy látszott, kérdésre vár, s ezattal magától nem nyílik meg az ajka, óvatosan megkérdeztem:

— Itthon van a kis urad?

Pal a szobájában van, hangzott komoran es sok megvetéssel.

Ujabb csend. Dédelgető simogatással igyekeztem a kinyult es makranczó-kodó fürtöket rendbehozni asszonykám homlo-

kán. Nem sokáig birta s halkan elfojtott zokogással rebegette el a banális változást:

— Oh Margit . . . Boldogtalan, olyan nagyon boldogtan vagyok.

— Áprilisi eső!

— Nem, ne hidd. Igazán komoly, igazán vége. Elmúlt, minden boldogságom elmúlt örökre. Pal nem szeret s én . . .

Nos hát igen, én szeretem őt többé.

— Hm . . . és persze el fogtok válni k

— El.

— Most először fenyegetitek egymást ezzel ugy-e?

— Először? Hát lehet többször is?

. . . Nem, béke, béke nem lehet többé soha.

Kissé megdöbbenett ez a rabszödiikus beszéd s most már komoly érdeklődéssel kérdeztem:

— De hát mi történt?

— Semmi, de Pal már nem szeret. Nem elég ez?

— Honnan tudod?

— Nem szeret — felelte makacsul Klára.

Kezdtém megnyugodni. Csakugyan áprilisi eső. Tenyérnyi felleg, az első árnyék a verőfényes derűben. Így csak egy szerelmes és szeretett elkényeztetett asszonyka esig kétségbe. Nem kutattam in'im részletek után, a helyett a toalett-asztalhoz mentem. Megtűzesítettem a fodorító vasat, rendbehoztam a fürtös babafejet, enyha rizsporozással eltünttettem a könnyek nyomait s a mellőzött csipkegallért is jogos helyére segítettem. Túrte csendesen,

S miután így megfosztottam tragikus külsejétől s visszaadtam azt az önbizalmat, melyet oly könnyen elrabol tőlünk kőzös frizurának, rendetlen külsőnk, folytattam a bus temat a Klara tenorjából:

— Hja kicsim, ez szomorú de ha már így van — jobb előbb, mint később — csak váljatok. Igazad van. A férfi mind hűlen, hitszegő, állhatlan s hogy a te Palid sem kivétel, azt ime magad is tudod.

Addig addig feketítettem a Palijat, mig czéit értem. A kis martir-baba kezdte védeni az urát s odajutottunk, hogy bar Pali most egy kicsit hibás, de hát Pali mégis kivétel.

S a „kivétel“, mint az élő rossz lel-

hogy ok nélkül, improduktív szolgálta állíthassák a nemzelföntartó családapák ezreit.

Nem tudják a bécsi tudatlanok, hogy mekkora vizeket kavarnak. S ha föl van kavarva a víz, gyáván futkusnak csillapító olaj után. Ilyenkor azonban az ördög se hisz nekik.

Politika.

A Kossuth-párt szózata. Nem felel meg a valóságnak az, a rosszakarati politikai ellenfelek által terjesztett hír, mintha Kossuth Ferencz a függetlenégi párt elnöke a függetlenségi párt által kibocsajtottó nyilvánosság gróf Tisza István miniszterelnöknek bemutatta volna s azon az némi javítást eszközölt volna. Kossuth Ferencz a nyilvánosságot egyáltalában nem mutatta be senkinek csak a függetlenségi pártnak.

Az új indomniti. Lukács László pénzügyminiszter a képviselőház tegnapi ülésén terjesztette be az 1904-ik év első négy hónapjában viselendő közterhekről és felfedező állami kiadásokról szóló törvényjavaslatot, mely a következő: 1. §. A miniszterium felhatalmazatik, hogy a magyar korona országaihoz az adókra és állami jövedelmekre vonatkozó összes jelenleg fennálló vagy ezután hozandó — törvényeket, azok időközben bekezdhető módosításainak figyelembe vételével, az 1904 év első négy hónapjában érvényben tarthassa és az ezek alapján befolyó adókból és egyéb bevételekből az állami kiadásokat a következő szakaszban meghatározott módon fedezhesse. 2. §. Az A kiadásokra nézve az 1902. évi állami költségvetésről szóló 1902. évi XII. törvényzikk határozatai irányadók, ha azonban az 1903. évi állami költségvetésről szóló törvényjavaslat a jelen törvény hatályának tartama alatt törvényre emelkedik, az 1903. évi állami költségvetésről szóló törvénynek határozatai lesznek irányadók. Felhatalmazatik egyúttal a kormány, hogy oly kiadásokat is fedezhesse a jelen törvény hatályának tartama alatt, amelyek időközben alkotott külön törvények

vagy törvényes intézkedések folytán fedezendők, de egy ezen, valamint általában minden a jelen törvényvel adott felhatalmazás alapján teendő kiadás az 1904. évi költségvetés keretébe lesz beillesztendő. 3. §. Jelen törvény 1904. évi január hó 1-én lép életbe, de hatálya az 1904. évi állami költségvetésről szóló törvény életbeléptével megszűnik, végrehajtásával a pénzügyminiszter bizatik meg. Budapest, 1903. évi december hó 11-én. Lukács László, s. k. m. kir. pénzügyminiszter.

A delegációk. A magyar delegáció e hónap 14-én déli egy órakor Budapesten elértekezletet tart. A delegáció tagjai ezután Bécsbe utaznak, ahol 15-én délután lesz az alakuló teljes ülés, 16-án délután fogadja ő felsége a delegációt. Elnökké ez évben is valószínűen gróf Szápáry Gyulát fogják választani, minthogy ezúttal a főrendiházi tagok sorából választanak elnököt. Ennek következtében az elnök a képviselőházi tagok sorából kerül ki, még pedig előreláthatóan Széll Kálmánt választják elnökké. Ha gróf Szápáryt minapi balesete gátolná a megnyitó ülésen való részvételben, megjelenéséig az elnök fogja helyettesíteni.

A székely kérdés.

Írta: Kassay F. István.

II.

Akik az erdélyi viszonyokat közvetlen tapasztalataik alapján ismerik, akik a statisztikai kimutatásokból vizsgálják a népmozgalmi jelenségeket, megdöbbennek a rohamos atalakulásokon, melyeken Erdély nemzetiségi és gazdasági tekintetben az utóbbi időkben koresztülment. Kis-Küküllő, Fogarás, Háromszék; Nagy-Küküllő, Torda-Aranyos és Beszterce Naszód megyékben 1890-ben az oláhok az összes lakosságnak 55%-át tették ki. 1900-ban már 57%-ot. Nem kicsinyelhetjük ezt az eredményt, ha tekintetbe vesszük az oláhok ismert szaporítási mértékét. Eléggednek még az optimisták is, és a tehető legelőtebb színekkel festik az ottani állapotokat, talán hogy felrázzák a nemzetet közönyösségéből. Rákosi Viktor „El-

nemult harangjai” megszólalnak olyan hangon, hogy a lelkünk, az utolsó izüink is reszket belé, mert a vészharang kongása, a halálharang éjféle bugása ez a hang. A harangok elnémulnak és itt ott kezd elnémulni az édesen csengő magyar szó is. Falvak, amelyek valamikor magyarok voltak, ma már csak az által emlékeztetnek régi múltjukra, hogy elnevezésük és lakosaiknak neve magyar. Kovacsnak, Bankónak, Máténak hívják ezeket a szerencsétlen áldozatokat és ha magyarul szólás hozzájuk, csak a fejüket rázzák szomorúan, mint az elvarázsolt lelkek. Csik és Háromszék megyékben tért vesztett a magyarság, a többi megyékben pedig vagy stagnál, vagy nem növekedik abban az arányban, a mit természetes szaporasága megkívánna. A románizálásnak ügyesen kezére játszik az Albina, ez a nagyszabon oláh pénzintézet, a melynek fő missziója a magyar részről eladásra kerülő földbirtokoknak megszerzése és oláh kézre adása, szóval egész ezültudatos román telepítési akció.

Es hogy feladatának mennyire megfelelő, mutatja az, hogy míg a 60-as, 70-es években román közföldbirtokosság nem volt, ma már hiteles kimutatások szerint ezeknek a birtoka Erdélyben meghaladja a 48 ezer holdat. Szaporátlanasága dacára is terjeszkedik az oláh elem nemcsak a mi rovásukra, hanem főképen a szászokéra, ami egyedül az által lehetséges, hogy nyelvét tolja rá áldozataira, pedig ez nemcsak nemzeti, hanem kulturai szempontból is valóságos csapás, mert nem egyéb, mint a székely és szász népek kulturai degradációja, hisz az értelmes székely és szász és a tónya oláh között műveltség tekintetében egy egész világ a különbség. Ez az oláh beolvastás a magyar kormány nemzetiségi politikájának a legkiáltóbb szegénységi bizonyítványa.

Másik megdöbbentő jelenség, mely az oláhok térfoglalásával párhuzamosan történik: a székelység züllése. Igen, züllése, talán jobb szóval nem is lehetne kifejezni ezt a fogalmat. És nemcsak a széleken pusztul a székely, a hol a földbirtokot a lába alól ki-

kiismeret, éppen akkor leselkedett be az ajtón, aggódva szérelmesen. Bajos durezás sággal fordult el tőle Klára; de ajka körül rejtőző mosoly pajzankodott már. Előtörő napfény a felhő tenyéryni mögül. Bucsuztam itt tovább nincs rám szükség . . .

Kint a tavaszi napsugár vette üzőbe az apró fellegeteket s az inémt hullott áprilisi eső nyomán ujló pompával fejlett ki az örök szép tavasz. Megtelt a lelkem is verőfényvel, a tavasz üde lehelletével, szivemben bohó vágy kelet az ifjúság és szerelem harmóniaja után.

Irgyelttem Klárát.

Sokáig nem találkoztunk, elsodort egy mástól az élet s most, — hogy végre felkereshettem Klárát, új fővárosi otthonában — mielőtt benyitottam, felélénkült bennem minden emléke annak az esős, derűs, bohókas áprilisi napnak, mikor a szerelmes gyerekasszonynak először hullott könyve a mézeshetek végén.

— Itt vagyok, eljöttem megnézni, kellek-e? Ki van-e sütvé a hajad, nincs-e könyv a szempillád alatt?

Nem értett meg, de kedvesen, — a modoros, társaságbeli asszonyok szivélyességével — fogadott s én is láttam, hogy itt nincs rendbehozni való. Cleó frizurája rendben van.

Zsurnapja volt s kedves modorában

biztosított, hogy semmi erőszaktól nem riad vissza, hogy visszatartson, ha talán szökési szándékaim lennének a zsurnja elől.

— Igazi szerencse, hogy ebben az órában s éppen ma jöttél; így itthon találál, megismered a társaságomat s még időnk is van, hogy a régi meghitt módon elcsevegjünk.

És beszélt is Klára sokat. Nem magáról, nem, mint régen, Pálról, hanem mulattatón, olykor csipős szellemességgel a társaságáról. Pikáns szalonpletykák is sorra kerültek, apró intrikák s utóbb bizalmasan elárulta, hogy őt ünnepeket asszonynak tartják, sokan irigylik is. Szemeiben felleobant valami idegen sugár, diadalmas fénye a kielégített hiúságnak, ami egyszerre messze sodorta tőle, idegenné tette a régi kis Klára s úgy éreztem, hogy egy kedves, de egészen új ismerőssel kölok barátságot . . .

Fel akartam kelteni nála a régi emlékeket s visszaringatni magamat is a régi hangulatba. Most is, mint akkor, azt kérdeztem:

— Itthon van a kis urad?

— Nem értette meg.

— Niocs. De mivel zsurnapon van, ma hazajön korábban, találkozol vele.

— És máskor?

— Nem szokott itthon lenni.

Nem volt a hangjából panasz, keserűség és mégis jobban megdöbbentem, mint akkor, mikor azt hitte, hogy boldogtalan. Részvétellel kértem:

— Sokat vagy hát egyedül?

— Egyedül? Dehogya! Tudod arra nem jut időm, s Pálnak természetesen szintén megvan a maga szórakozási köre . . .

— És ez a kis fészek vagy üres, vagy idegenek találkozó helye? — kértem most már merész egyenességgel.

— Édes Margitkám, kacagta Klára, micsoda naiv szemrehányás akar ez lenni? Csak nem gondoltad, hogy turbékoló galambpárra találsz még most is? Tudhatnád hogy idők múltán az is unalmas. Gyenge ellenvetésül kérdeztem meg:

— S nem üres így az élet?

Talán sok volt a komolyság a hangomban, mert abbanhagyta a kacagást:

— Óh mi jól megértjük egymást: Pál udvarias férj, én . . .

Nem folytathatta tovább, megérkezett az első vendég s nemsokára az ismerősök özöne lepte el a kis szalont, melyben derűt, verőfényt kerestem s a hol a fényes, mesterséges világítás bántotta a szememet.

Rossz szokásomhoz híven, magamba vonultam figyeltem. Klára elemében volt. A teas csészék és szandvissz garnadák közt a perfekt háziasszonynak bizonyult. Kifogástalan jártassággal osztotta apró kegyeit.

huzza az Albina; hanem bent a székelység szívében, a hol a nemzetiségekkel nem is érintkezik, mutatkoznak a hanyatlás jelei.

A székely középbirtokosság elpusztult, és a mi még megmaradt belőle, az is rohamosan pusztul. A keleti kényelem szeretetben, a Pató Pal féle nembarátság és urhátságban és a mit ezek el nem végeztek, az általános kedvezőtlen gazdasági viszonyokon kívül az abszolút uralom céltudatos magyarságot politikájában keresendők, mint Magyarországon mindenütt, ugy a székelyföldön is a középosztály elsorvadásának okai.

Pusztul a székely földmives osztály. A birtokrendezés, tagosítás, a mi az Alföldön bevált, a Székelyföld speciális viszonyaihoz sehogy sem talál. A termőföld egyes osztályai között itt olyan nagyok a különbségek, hogy csak megközelítőleg is igazságos rendezést csinálni lehetetlen. Sok székely kisgazdát tett már tönkre a tagosítás, nem csoda, hogy olyan nagy az elkeseredés ellene.

Alig van a székelyföldön tehermentes kisbirtok, és a mi ebből folyik nincs nap, hogy kisgazdának földjét, házat marháját el ne árverelnék. Az ilyenek aztán bevándorolnak Romániába s családostul együtt, mint napszám-osok, cselédek tengeik le életüket. Pedig árverés nélkül is eléggé sújtja a mostoha természet ezt a népet. Árvicek, kései és korai fagyok, hosszas esőzés, tartós szárazság, jegverés, az időjárás minden szeztyle ezen a különben is sovány földön sokkal jobban dühöng, mint a magyar föld bármely más részén.

A földmives népség általános nyomorát eszomorító példakkal tudom saját tapasztalatomból illusztrálni. A Csikmegyében a közelebbi években dühöngött éhínségek még nem merültek feledésbe. Az udvarhelymegyei szegényebb falvakban nagy számmal

vannak házi iparral és napszámos munkákkal, házalással foglalkozók, akik 60-80 fillernél napjában nem tudnak többet megkeresni. És ebből meg kell élni, igen sokszor családostól. Egész falvakra menő lakosság van, a mely éveken át nem jut huseledelhez. Pityóka (ahogy a székely nevezi a krumplit), meleg puliszka, hagyma puliszkával, nyáron gyümölcs és néhanapján egyegy kis turó vagy tej a rendes táplálék. Husféle csak a jobb módúaknak jut, azoknak is ritkán. Ez a földmives nép helyzete.

(Folyt. köv.)

Egyház és iskola.

A Bethlen Gábor körnek városunkba érkező eddig jelentkezett tagjait az elszállásoló bizottság a következőképen osztotta be elszállásolás végett: Kiss Áron püspök urhoz, Hatvan u. 1. ifj. Kelemen Mórícz gépész mérnök halig., a Bethlen Gábor kör elnöke. Mark E. koll. ügyész urhoz Hatvan utca 26 Barsy Károly okl. mérnök és Csulak Zoltán jh. Dr. Nagy L. ügyvéd urhoz, Egyház-ér 15. Harris Ervin műogy. h. és Fest Ottó gépész mérnök halig. Andaházy Szilágyi intézet Piacz-u. Varga Sándor h. h. Kecskeméthy Lajos tanár urhoz Eötvös-u. 46. Szilágyi Gyula bölcsészeti halig. Karay Sándor tanár urhoz Rakóczi-u. 46. Göde Lajos u. h. Dr. Sz. Nagy Kalman orvos urhoz Hatvan u. 15 Barla Szabó József orvost. halig. Dioszilágyi Samuel orvost. halig. Könyves Tóth Kálmán lelkész urhoz Ispotály Miklós Elemér bö. cs. h., Csiky Lajos theolog. dékán urhoz Péterfia-u. 8. Bené Viktor h. h. Szele György lelkész urhoz Kossuth-u. 75. Takaró Géza h. h. Riesz Henrik urhoz Hatvan-u. 58. Hettesheimer Fülöp h. h., Özv. Frater Gézáné urnőhöz József kir. hercz.-u. 25. Ritoók Emma urhölgy, böc. észethallgató a B. G. K. aieinöke. Czihner Henriette urhölgy böcese-ethallgató. Lestyan Adorján kir. közjegyző urhoz Sz. Anna-u. 7. Augyán Béla j. h., Kiss József urhoz Jókai-utca 12. Rigo József hittanhallgató, ifj. Kulifai Elek hittanhallgató. Özv. Szabó Antalné urnőhöz József kir. herczeg u. 15. Moor Jenő gépészmérnök hallgató, Dala Jenő bölcsesthallgató. Aczel Géza főmérnök urhoz Dégenfeld-tér 7. Bene Sandor joghallgató. Losonczy József urhoz József-kir.-herczeg u. 25. Losonczy Lajos hittanhallgató. Harmathy Pál urhoz füvész-kert-utca. 14. Vasárhely Pál hittanhallgató. H. Nagy Elek tanár urhoz József kir. herczeg u. 34. Benda Jenő joghallgató. özv. Vértessy Lajosné urnőhöz Baross u. 28. Székely Lajos bölcsesthallgató. Szedlacsek Dezső bölcsesthallgató. Miklóssy Gyula földbirtokos urhoz Hatvan u. 38. Lengyel Dezső joghallgató. Szücs János pénzügyi hivatalnok urhoz Kölcsei u. 10. Gyökössy Endre joghallgató. P. Nagy Zoltán tanár urhoz Egyház-ér 17. Santa Mihály hírlapíró. Kovács Sandorné urnőhöz. Szecsi Mihály műgyetemi halig. Széely Lajos mérnök urhoz, Rác Sándor joghallgató. Nemeth Andras urnál Arany Bika szálló, Juhász Gyula bölcsesthallgató, Imre József orvosanhallgató, Konkoly Thege Elemér gépészmérnök halig. Kilenyi Lorant joghallgató. Diószegi Miklós joghallgató.

Presbyteri gyűlés. A debreczeni ev. ref. egyház december hó 13-án — vasárnap — delelőtt 10 órakor az egyház tanács-termében presbyteri gyűlést tart. Targysorozat fontosabb részei a következők: A folyó évi december 28 ára kitűzött presbyteri választás alkalmára szavazatszedő utcai küldöttségek választása és a központi bizottságok megalakítása. Az iskolaszék folyó évi 1420 sz. végzése a gazdasági ismétlő iskolák tanterve és berendezése. Az egyház pénztári hivatalának Debreczén sz. kir. város 1903. évi költségelőirányzatában ev. ref. elemi iskolák javára felvett összegek tárgyában tett jelentése. Ezenkívül 30 folyó ügy.

A róm. kath. iskolaszék tegnap délután ülést tartott, melyen a november 15-én megválasztott új tagokat igazolták és folyó ügyeket intéztek el.

Egyházi kitüntetés. A hivatalos lap közli, hogy a király a szomszédos Derecske község róm. kath. plébánosát dr. Karsch Lollion nagyváradi kanonokká nevezte ki. Dr. Karsch a magyar kath. egyháznak egyik legkitünőbb tudósa.

Az egyetemi központi bizottság f. hó 17-én. esütörtökön delelőtt ülést tart.

A januári alapvizsgák iránti kérvények, a mennyiben a miniszterhez felterjesztendők, folyó hó 16-ig nyújtandók be a dékani hivatalba. Ha miniszteri engedélyre szükség nincs, a kérvények benyújtásának határideje január hó 12-ike.

Tudomásul.

Jövő ujév napján lapunk: a „Debreczen“ harminczhatodik évfolyamába lép. Ugyanekkor lényeges változáson fog keresztül menni. Nem zárkozik el a modern, fejlett hírlapírás kívánalmai elől. Ugy kiállítás, mint tartalom tekintetében arra a színvonalra igyekszik a „Debreczen“ emelkedni, a melyet városunk közönsége egy minden tekintetben, tehát részle-hajlatlanságában, jól értesültségében, a gondosan megválasztott anyag feldolgozásában, irodalmi mérték, kiállítás tekintetében, de legfőképen a szép és igaz elérésére, hazánk teljes függetlenségére irányuló hazafias törekvéseiben kifogástalan laptól elvárhat.

A fentebb vázolt kedvező átalakulás mellett azonban a „Debreczen“, hü marad azokhoz az ősi tradicziókhöz, a melyeket közel négy évtizeden keresztül ápolt, a magyarság jogos érdekeinek kivívásáért, hazánk s közelebről a nagy magyar alföld szívéét képező Debreczen jól felfogott érdekeiért.

Mikor ismétellen hangsúlyozzuk, hogy lapunk továbbra is odaadó hűséggel fogja szolgálni a függetlenségi és 48-as pártot a melynek

Lekötelező mosoly, elmés szó, kaczer pillantás, mind illetékes helyére jutott s könyved játszissággal, elégtelen fogadta a zsurlavagok bókjait.

Szegény kis Klárát elérte a társaságnak illo asszonyok végzete. A modern élet, ez a nagy fosztogató elszedte az ő apró kinzeit s adott cserébe sok csillogó, de értéktelen semmiséget. Mi lesz — tűnődtem magamban — ha később — bizonyára nagyon későn — észreveszi majd-hogy . . . ?

Megzendült a zongora, egy vidékről most került szöke szépség, aki még nem tud kellőképpen beleilleszkedni a milőbe s még nem halotta a verklín a „Bob herczeg“, kissé hamisan, de sok érzéssel énekelte:

„Más világ az én világom“ . . .

Átéreztem s elfogott a vágy — menni innen. Hata mába kerített valami ősi, fekö romantika s valahol mélyen, asszony-szívének, rejtett legmélyén, visszhangja két mindennek, ami fájó, ami bus. A körülöttem lüktető élet kendőzött szépsége, cifra hazugsága sert, okatlan szentimentálismussal lehunyom szemem s benső életem nek el zárt magányában könytelen sirással zokogok. Siratom Klárát . . .

HRABÉCZY ANTAL

tehénemű gőzmosó és vasaló intézete

MEGNYILT Széchenyi-utca 42-ik sz. a.

lobogójára — Magyarország állami önállóságának s függetlenségének viszszerzéséért folytatott hazafias küzdelem jelszavai vannak felírva s a mely párt nagy és dicső diadalog kivására van hivatva, csupán annyit jelentünk még ki, hogy a lapunk fejlesztésére vonatkozó most folyamatban lévő átalakulásokat legközelebb részletesen ki fogjuk fejteni.

Addig is kérjük t. előfizetőinket és olvasóinkat, hogy legyenek irántunk továbbra is azzal a kitüntető szeretettel és bizalommal, a mely a Debreczen 35 éves pályafutásának néhány nap mulva felállítandó határkövével, a sok nehéz küzdelemeken keresztül ment, — de elvei mellett sziklaszilárdan kitartott lapunknak mindenkor legfőbb büszkeségét képezte.

A „Debreczen“
szerkesztősége.

NAPI HIREK.

Véletlenségből gyilkosság.

(Agyonlőtt kis fiu.)

Saját tudósítótól.

Decz. 12.

Megrendítő szerencsétlenség hírével vesztünk B. Ujvárosról.

Az elmúlt napok egyikén agyonlöttek gondatlanságból egy 11 éves kis fiut, aki azonnal meg is halt.

Az eset a következő:

T. Kiss István b. ujjvárosi gazdaember 11 éves István nevű fia nagyon jó barátságban volt a gazda kocsisával Veres Lajos debreczeni születésű kocsislegényvel. Mindég az istállóban szeretett játszózni, jól mulatott a kocsis durva tréfáin.

A napokban egyik délután szintén kint játszózott az istállóban, a hol gyakran a lovakra ültette a kocsis a kisfiut.

Azonban most sürgős dolga volt a kocsisnak, terhére volt az ott labatlankodó kis fiucska s küldte is ki az istállóból, de a kis fiu nem tágitott s megint lovagolni akart.

Veres Lajos, hogy megjessze a kis fiut, lekapta az ágya felett függő forgópisztolyt, amit a gazda adott neki esetleges rablóátadások esetére, lévén az istálló az udvar végében a tanya szélén, utjában a lóköltő betyároknak.

Ráfogta a forgó pisztolyt a kis fiura: — Ha nem takarodsz be a házba, rögtön lelőlek!

A kis fiu még válaszolni sem tudott a fenyegetésre, mert a föltöltött pisztoly eldőrdült s a kis fiut mellen találta. Estére belehalt sebeibe, a gondatlan kocsis legény pedig a csendőrök letartóztatták.

Sorozások a megyében.

(Kettős ujjvárosi terv.)

Decz. 12.

A kormány erősen bizakodik abban, hogy a sorozásokat még ez évben, de legkésőbb a jövő év elején megtarthatja.

Le is küldte az erre vonatkozó rendeletet, hadkiegészítő parancsnokságnak pedig a megyei hatósággal együtt a következőleg állapították meg a sorozási tervet.

A kettős terv szerint a sorozások így tartatnának meg.

Hajdu-Szoboszló járásban: deczember 28, 29 és 30 január 2 napjain. A sorozó bizottság polgári elnöke, Horváth Kálmán gyógyszerész, orvosa Dr. Tschy József. Sorozási hely Kaba.

A Hajdu-Szoboszlói városi járásban Január 7 és 8. Elnök Fekete Sárdor polgármester, orvos Dr. Hetenyi Lipót. Sorozási hely H. Szoboszló.

A központi járásban, Sorozási hely B. Ujváros. Idő január 11, 12, 13 és 14. Elnök Dalmy László földbirtokos orvos Dr. Nagy Kálmán.

A hajduböszörményi járásban, Sorozási hely H.-Böszörmény. Idő deczember 18, 29 és 30, Elnök Somossy Béla polgármester, orvos Dr. Losonczy Álmos.

A hajduböszörményi városi járásban. Sorozási hely H.-Böszörmény, idő január 2, 4, 5. Elnök Somossy Béla orvos, dr. Losonczy Álmos.

A hajdunánási városi járásban. Sorozó hely H.-Nánás, idő január 13. Elnök Dalmy László orvos, dr. Khor Dzsó.

A másik terv szerint a H.-Szoboszlói járásban január 4, 5, 7, 8, 9. napján a h.-szoboszlói járásban január 11. és 12.-én, a központi járásban január 14, 15, 16. és 18.-án, a nánási városi járásban február 5. és 6. an, a hajduböszörményi városi járásban január 15, 16. és 18., a hajduböszörményi járásban január 19, 20, 21. és 22. én lenne a sorozás.

Istentiszteletek.

Holnap, vasárnap az istentiszteletek a következő sorrendben tartatnak meg. Az ev. ref. templomokban: Nagytemplomban: Uray Sándor püspöki segédlelkész, Kistemplomban: Dicsőfi József lelkész; Kossuth-utcai templomban: Könyves Tóth Kálmán lelkész; Ispotály-templomban: Szeremley Gyula esküdfelügyelő. Homokkertben: Szele György lelkész; Csapókerben: Kovács János népiskolai felügyelő lelkész; Szegényházban: Hajdu Zsigmond püspöki titkár. — Vasárnap délután 2 órakor a Kossuth-utcai templomban kátét magyaráz: Szele György lelkész. — A róm. kath. templomban Advent III. vasárnapján, Reggeli 6 órakor a hajnali szt. misét (Rorate) tartja Dr. Wolafka Nándor v. püspök, pöpst. plébános s ugyanő evangélium után oltár eszedet mond 7 órakor miséznek Ruszka Zoltán, 8 órakor a főgym. ifjúság részére misét mond egyik kegyes r. 9 órakor a nagy misét tartja Nyári Ignác, utána Szabó István prédikál háromnegyed 11 órakor a Svetits-zárda növendékei részére szt. misét mond Molnár K. Dezső h. igazgató, az elemi iskolák növendékei is ekkor hallgatnak misét fél 12 órakor miséznek Pak Emil. Délután fél 3 órakor keresztény tanítást tart dr. Wolafka Nándor v. püspök, prepost, plébános. 3 órakor litánia. 5 órakor a Jézus szt.-szíve társulatának hónapos ájtatosságát tartja dr. Wolafka Nándor v. püspök, prepost, plébános.

Az ágost. hitv. evang. templomban d. e. 10 órakor az istentiszteletet: Materny Lajos főesperes végzi.

Személyi hír.

Rutter Emil posta és távirtda tanácsos tegnap hivatalos ügyekben Debreczenben időzött s hivatalos ügyeket intézett el a távirtda s a főposta hivataloknál.

A V. H. O. Sz. és Hajdumegye.

A vidéki hírlapírók országos szövetsége mely a vidéki hírlapírók erkölcsi és anyagi ügyeiben olyan sok üdvös dolgot cselekedett már eddig is, most alapítványok létesítésére hívta fel a törvényhatóságokat s felszólította Hajdumegyét is, hogy lépjen be a szövetségbe alapító tagul. Azt hisszük

e kívánság elől a megyénk közönségét képviselő testület nem is fog elzárkózni.

A központi választmány ülése.

Debreczen város központi választmánya e hó 16-án d. u. a városháza nagytermében ülést tart, mely alkalommal az 1904. évi képviselőválasztók névjegyzékét állítják össze.

Az ipartestület a ker. miniszter ellen.

A debreczeni ipartestület összeütkezésbe került a kereskedelmi miniszterrel. A testület nem akarja végrehajtani a miniszter egyik rendeletét, mert az egyenesen az iparosok érdekeibe ütközönek tartja, már pedig az ipartestület hivatása főképen az iparosok érdekeinek megvédése. Az összeütkezésre a kereskedelmi miniszternek egy a múlt hóban a testülethez leküldött rendelete adott okot. A miniszter ugyanis felhívta a testületet, hogy az iparos segédekről és tanoncokról a munkaadók aláírásával ellátott kimutatást készítsen és azt terjessze be a debreczeni pénzügyigazgatóságához. A miniszter ezen rendelete mélyen sérti az iparosok anyagi érdekeit, mert világos, hogy avégből kell ezt a kimutatást beterjeszteni a pénzügyigazgatóságához, hogy az amugy is tulterhelt iparosokat a penzügyigazgatóság még jobban megadóztassa és ez által még nehezebbé tegye a kisiparosok megélhetését. Az ipartestület erre nem hajlandó, ilyen eszközök szolgálatába nem szegődik és felirt a kereskedelmi miniszterhez, hogy rendeletét, mivel az az iparosok érdekeivel ellentétben van, egyenesen anyagi károsodásukat mozdítaná elő, — a rendeletnek semmi körülmények közt eleget nem tesz.

Ki lesz a főispán

Most már bizonyos, hogy Hajdumegye és Debreczen város főispánja Domahidy Elemér országos képviselő lesz, a kinek kinevezése azonban csak e hó 16. ica utánra várható. Puky Gyula volt főispánnak ugyanis azt kérte, hogy csak e hó 15. mentsek fel állásától, miután e napon lesz 2 éve, hogy főispán lett s ez esetben nyugdíjába mind a két év be fog számíttatni. Így tehát az új főispán csak 16-ika után lesz kinevezve s jó forrásból volt vett értesülésünk szerint a karácsony és újév ünnepek közti időben foglalja el új állását.

Megyei közgyűlés.

E hó 16-án tartja — mint ezt már többször megirtuk — Hajdumegye rendes téli közgyűlését, a melynek összesen 107 tárgya lesz. A legtöbb tárgy azonban egyes községeket érdeklő ügy. Fontosabbak lesznek: a miniszteri leiratokra adandó válasz, a vármegyei telefonhálózat ügye, miniszteri leiratok a Kaba—Nádudvari vasút ügyében, a mely vasut még karácsony előtt meg kezdi működését, a Bocskay-szobor ügyében hozott javaslat elbírálása, bemutatása az 1904. évi virilisták névjegyzékének, jelentés a számonkérőszék eredményéről stb. Ezenkívül egy rakás törvényhatósági átiratot bírálnak felül s ezek közt van Szatmár átirata a közigazgatási tisztviselők fizetésének országos rendezése tárgyában s egy rakás hazafias szellemű átiratra hozandó határozat stb.

A szervezeti szabályzat módosítása.

A szervezeti szabályzat módosításának előmunkálatai megkezdődtek. A tanács tegnap és tegnapelőtt hosszabb eszmecsereket folytatott ez ügyben. Legközelebb a kiküldött bizottságot hívják egybe, hogy a szervezeti szabályzat módosítását megkezdjék.

Nem lesz házbéradó.

A pénzügyminiszter végre döntött a házbéradó ügyében és pedig kedvezően, mert kimondta, hogy Debreczenbe ezidő szerint nem lehet még behozni az általános házbéradót. A miniszter rendelete tegnap érkezett meg a pénzügyigazgatósághoz és határozata megerősítése már egy hét előtt hozott a ma legilletékesebb helyről nyert értesülésünket, melyben már akkor jeleztük, hogy a miniszter döntése Debreczenre kedvező lesz. A pénzügyminiszter a debreczeni m. kir. pénzügyigazgatóságnak 1902 évi márczius 1-én 10251. sz. a. hozott határozatát, melylyel Debreczen sz. kir. várost az 1902—1904. évek időtartamára általános házbéradó alá tartozónak mondotta ki, — a város közönségének közbevetett felebbezése folytán, az 1889. évi XXVIII. t.-cz. 12 §-ának IV. pontja alapján felülvizsgálva, a fenti végzés hatályon kívül helyezte és megegyezedéssel, hogy Debreczen sz. kir. város területén a házbéradónak eddigi kivétési módja az 1902. 1903. és 1904. évek időtartamára érintetlen maradjon. Kellemebb karácsonyi ajándékkal nem lephette meg a miniszter a város közönségét és határozata, hogy Debreczenben nem lesz házbéradó, általános megnyugvást és melegekedést kelt. Hogy a miniszter döntése Debreczenre oly kedvező, abban kiváló része van Juhász Ignác és Hajdu Gyula bizottsági tagoknak, kik a felülvizsgálatnál lelkiismeretes buzgalommal, hónapokig tartó fáradozással buzgókodtak azon, hogy kiutassák adatokról adata, mennyire igazságtalan, törvénytelen volt a pénzügyigazgatóság határozata, melylyel az általános házbéradót rötta ki a városra. Az ő lelkiismeretes, buzgó munkálkodásuknak sikerült is ezt elérni és ezek után bizton lehetett remélni, hogy a miniszter döntése csak kedvező lehet, mintahogy az megis történt.

Király Péter sajtópere.

Király Péter dr. sajtóperét hétfőn kezdi meg tárgyalni a debreczeni sajtóbírósg. Király Péter dr. Papp Zoltán dr. országgyűlési képviselő védi.

Az Okolicsányi család gyászja.

A kiterjedt és előkelő Okolicsányi családot súlyos veszteség érte özv. Okolicsányi Károlyné halálával. Az agg urasszonyban Lestyán Adorján kir. közjegyző felesége édes anyját gyászolja. A 83 évet élt tisztelteméltó urasszony temetése vasárnap, dec. 13-án délután 2 órakor lesz a Szt.-Anna-utca 7. sz. gyászháztól.

Orvosi körökben

már rég ismert tény, hogy a **Ferencz József keserűviz** valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Ferencz József keserűvizet.

Ne határozzon addig

hogy mit vegyen karácsonyi ajándékot férfi ismerősének míg meg nem tekinti az alföld legnagyobb tajték pipa metsző üzletét a városházával szemben a Debreczen sörcsarnok mellett, hol határozottan a legalkalmasabb ajándékokat talál férfiak részére.

Alföldy Károly.

tanácsiskolájában a második tanfolyam december hó 12-én kezdődik. Bíróságok elfogad barmely időben lakásán, Péterfi-utca 2. sz.

A Horgony Pain-Expeller.

(Richters Linimentum Capsici comp.) igazi népszerű háziszerré lett, mely számos családban már több mint 34 év óta mindig készletben van. Hátfájás, csípőfájdalom, fájfájás, köszvény, csuznál stb.-nél a Horgony Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéztek elő, sőt járványkórnál, minő: a kolera és hányóhasfájás, az altestnek Pain Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hatásosnak bizonyult. Ezen kiűnő háziszerré jó eredménynyel használtatott az influenza ellen is és a 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k.-ában a legtöbb gyógyszertárban kapható, de bevásárlás alkalmával mindig határozottan: „Richter-féle Horgony-Pain Expeller” vagy „Richter-féle Horgony Linimentum”-et tessék kérni és a „Horgony védjegyre figyelni kell.

— **Kávé pletyka . . .** Az urak bementek, egy jó szivarra a mellékszobába, míg a hölgyek sugdostak egymással, mit veszel az uradnak karácsonyi ajándékként? Én csináltok neki egy elegáns városi bundát, mert ő azt már régen óhajtja. Akkor én majd egy chikkis frakk öltönyt készíttetek és hozzá egy fehér selyem mellényt, mert már az én uram kopott és én így nem akarok vele a bálba menni, erre a többi hölgyek összenéztek s azt mondták, igazán ez a legszebb karácsonyi ajándék, ha ti ruhafélt csináltattok, akkor majd mi is megnézzük odahaza, hogy mi szükséges férjünknek és mi is ruhafélt rendelünk. Az urak a kik eme társalgást meghallották, a mellékszobából egyszerre beléptek, egyhangulag kijelentették, hogy beleegyeznek, de csak is oly feltétel alatt, ha ruháikat Honig J. férfiszabónál (Debreczen Piacz u. 75. sz. a.) készíttetik, mert az úteket nem fog becsapni, hanem lelkiismeretesen fog benneteket kiszolgálni. — Hisz ő most a vidéken az első szabó, versenyezhet ő, bármelyik legelső fővárosi szabó céggel, mert kizárólag angol és francia szöveteket tart raktáron, ezenkívül pedig munkásai a főváros legelső erőiből állanak. — Csak egy lev. lapot kell írni, s ő rögtön jön a rendelményt felvenni.

SZINHÁZ.**Műsor:**

Hétfő Árendás zsidó (C bérlet.)
Kedd Tavasz. (A bérlet.)
Szerda Csodagyermek (B bérlet.)
Csütörtök Csodagyermek (C bérlet.)
Péntek Csodagyermek (A bérlet.)
Szombat Lotti ezredesei (B bérlet.)
Vasárnap d. u. Mítáferj este Vándorlegény szünet.

A színházi előadások kezdete. A színházi bizottság tegnap foglalkozott a bérletkerelmével, hogy az előadásokat fél 8 órakor kezdjék. A bizottság hosszabb eszmecsere után kimondta, hogy az előadások december 15-től kezdve fél 8 órakor kezdődnek.

A bizottság eme határozata ellen különvéleményt jelentett be Magoss Györgydr. és Oláh Károly, így tehát az előadások a bizottság által meghatározott napon, e hó 15-én nem kezdődnek még fél 8 órakor. A különvélemény nem az ellen szól, hogy az előadások kezdetét fél 8 órakor tette a bizottság, hanem az ellen, hogy ezt határozatként mondták ki. Magoss György és Oláh Károly különvéleménye abban csuçosodik ki, hogy a színházi bizottság a szervezeti szabályzat értelmében csak véleményezést, javaslatot mondhat, de határozatot hozatalra nincs feljogosítva. Mihelyt a bizottság üléséről szóló jegyzőkönyv elkészül, a tanács nyomban foglalkozik az ügyvel. A mi véleményünk ebben a kérdésben, mely már kezd a szenvedélyesség

viharába átesapni, az, hogy a tanács kimondhatja — hivatkozással a szervezeti szabályzatra, hogy a bizottság véleményét anynyiban megváltoztatja, hogy azt mint határozatot nem veszi figyelembe, csupán csak mint javaslatot tekintti. Azonban, hogy a határozat, vagy hogy tetszik, a javaslat lényegét t. i. hogy az előadások fél 8 órakor kezdődjenek, nem fogja megváltoztatni, reméljük, mert ez esetben a bérlő közönség tulnyomó részének óhajával helyezkedik el-lentébe.

Táviratok.**A képviselőház ülése.**

A „Debreczen” eredeti távirata.

Budapest, decz. 12.

A képviselőház mai ülésén **Holló Lajos** szólalt fel először napirend előtt s felvilágosítás kér a **tisztviselők fizetés felemelésének ügyéről. Kérdést intéz a kormányhoz, hogy vajjon karácsony előtt szétosztják-e a pótlékokat?**

Tisza István kijelentette, hogy a kormány szíven viseli a tisztviselők sorsát, de az új kormány nem tehetette magáéva a régi kabinet felfogását, mert a közszolgálat többi érdemes tagjait is figyelembe kell venni. Az állami és pénzügyi egyensúly fenntartásával a kormány mindent megtesz a tisztviselőkért — s nehány nap mulva — erre vonatkozólag — javaslatot fog beterjeszteni, különösen a pótlék szétosztását illetőleg, kérte a Házat, hogy a tárgyalás alatt levő sürgős elintéztést igénylő javaslatok után azonnal tárgyalják ezt az ügyet. A kormány többet nem tehet, minthogy módot nyújt a Házban mindenkinek, hogy a tisztviselők sorsának javítása érdekében nézeteit kifejtthesse.

Lovász Marton: Szvesen tárgyaljuk csak terjesszék elő azt a javaslatot.

Tisza István: A terminushoz, határidőhöz kötött javaslatokat kell előbb tárgyalni. (Hely slé jobbról, zajos ellentmondások balról) kijelenti, hogy ha azokat a javaslatokat letárgyalni nem lehet, a kormány saját felelősségére is kiutalja a pótlékokat. (Helyslés.)

Ezután **Barabás Béla** szól az ujonczjavaslat ellen. Kijelenti, hogy a párttagokat csak az kötelezi, hogy rendkívüli eszközöket ne használjanak de a vitában részt vehetnek.

Végül határozati javaslatot nyújt be **Kossuth Ferencz** ösmert békepontjaiból és a Tisza István ígéreteiből ús: szeállítván,

Kijelenti, hogy ha ezt a javaslatot nem fogadják el, ők feloldva érzik magukat a párthatározat alól.

Darányi Ferencz is az ujonczjavaslat ellen szólal fel.

Ujabb támadás a magyarok ellen.

Tisza István a mai képviselőházi ülés alatt értesült, hogy az urakházában a magyarok ellen erős támadást intéztek, Tisza a hétfői ülésen fog válaszolni a támadásra.

Budapesti árutózsde.

A „Debreczen” távirati tudósítása.
— Déli zárlat. —

Decz 12.

Készaru: ártartó.

Buza áprilisra	7.72 - 7.73
Rozs „	6.57 - 6.58
Zab „	5.47 - 5.49
Tengeri májusra	5.16 - 5.18

SZINLAP.

Ma szombaton, héret 62 sz. B
Diszeladás Bethlen Gábor kör tiszteletére

Simonyi óbester.

Történelmi vigjáték 4 felvonásban.

Holnap vas nap decz. 13 an két előadás.
Delután félhelyárrakkal

Szép Heléna.

Operett.

Este 7 és félórakor, bérlatsz. először:

Csodagyerek.

Borítóknak, kik a bort savanyúvízzel keze-
lik a retik v. gyiteni, mindenek előtt

MATTONI-FELE
GISSHÜBLER
legújabb égvényes
SAVANYÚ-KUT

ajánlható. E víz közömbösíti a bor savát és az itatnak
otthon kel emetes, ingerlő mellékizt ad, annókül, hogy
a fókotára festene.

Polgári Takarékszövetkezet

Debreczenben.

Piacz-utca 83. Geréby ház.

1904. január 1-én kezdődő VIII. év-
társulatára, kölcsönöket kedvező vissza-
fizetési feltételek és jutányos kamattal
mellett, már most is folyósít. Kérve-
nyek gyorsan intézettek el.

Az igazgatóság.

BRÁZAY FÉLE
SÖSBORSZESZ

NACY ÜVEC
ÁRA: 2 KORONA
KIS ÜVEC ÁRA: 1 KORONA
HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ
MELLÉKELVE VAN!

Fényképek
KARÁCSONYRA!

Elsőrangú fényirdában az ed-
digi tökéletes, elegáns kivitelben, el-
ismert gyönyörű gyermekképek és arc-
képek

hallatlan olcsó leszállított
árakon

6 drb. visítkép	4 korona
6 „ cabinetkép	8 „
6 „ makarinkép	12 „

Vasárnap egész nap, a visítképek feltucatját
3 koronáért készítem.

Lovag Chylinsky György fényképészműterem.

Tulajdonos:

Stegmüller Árpád.**Köhögésben**

szenvedő használja a reg bevált, köhögés
csillapító és jóízű

KAISER mell-caramellait.

Bonbon.

2740. közj. hit. bizonyítvány igazolja,
milyen bevált és biztos hatású ez köhögés-
rekedtség, katharrus és elnyálkásodásnál. E
helyett ajánlottat utasítsunk vissza. Óvakod-
junk utanzatoktól. Valódi csakis „Három fe-
nyő” védjeggyel. Csomag 20 és 40 fillér.
Raktár Tóth Béla és dr. Rohsneck W. Emil
urak gyó yszertárában.

Egy nagy raktár

kiszállításra, bármely célra alkalmas ol-
csón kiadó Deák Ferencz utca 22 sz.

Legelőcsöb,
bevásárlási forrás min-
denféle hangszerek, barokkban

Lederer & Kreinberg
Markneunkirchen i. S. 181.
Hangszerei valóban
olcsók és mindenki-
nek ajánlha-
tók.

P. Charussel
zeneigazgató.
Vámmentes szállítás.

A világhírűvé vált gyémánt
fekete
Bramér posztó kizárólag Boros Testvérek
nődivat áruházában kaphatók. Divatos új-
donságok megérkeztek. Olcsó árak. (2)

Árverési hirdetés.

Az Alföldi takarékpénztárnál Deb-
reczenben elzalogosított és kamathát-
rálékos, illetve 1903 december hó
15-ig ki nem váltott következő számú
zálogtárgyak, u. m.: 4745. 4538. 5261
5272. 5499. 5500. 343. 1903. decz.
hó 15-én d. u. 3 órakor saját üzleti he-
lyiségében tartandó nyilvános árverés-
sen készpénzfizetés mellett örök áron
elfognak adatni.

Az igazgatóság.

Ujdonságok
Kardos László

üzletében,

Kossuth-utca 9. szám.

Szőnyegek minden faja
Pokroczok „ „
Butor-zövetek nagy választékban
Linoleumok minden faja
Szövetfüggönyök minden faja
Csipkefüggönyök „ „
Agyteritok „ „
Aszfalteritok „ „
Fianeltakarok és utazépokroczok
minden faja
Bőrvaszna és padloparketek
minden faja.

Urak, kik gyakran jól vannak
bevezetve, egy kiválóbb különlegességi
gyár részéről (gőz-gépek szükségleti
cikk) mint

képviselők

kerestetnek. Ajánlatok „M. N. 9635.
alatt Haasenstein és Vogler céghez
Budapest, Dorottya u 9. kéretnek.

Karácsonyra!
Nagyszerű ujdonság!

325 db. csak 2 trt 10 kr.

1 pompás óra, pontosan járó 2 évi jótál-
lással, 1 nagyszerű **Laterna Magica** 25 bájos kép-
pel, nagyon mulattató, 1 nagyon elegáns broch.
1 szép nyakkendő tú simili brilliáns! 1 pompás
Colier keleti gyöngyökkel dívatos női dísz patent
zárral, 1 igen finom szivarszipka borostvánál, 1
garnitúra ff double kézelő és inggomb patent
zárral, 1 ff. nickel zsebkés, 1 ff. toilette tükör
tartóban, 20 tárgy levelezéshez és 200 db. háznál
szükséges dolog ingyen. A bájos 325 tárgy órá-
val, mely egyedül is megéri a pénzt, utánvéttel
2 trt 10 krért kaphatók: **S. Kohane, Krakau Pf.
944.** Nem tetszőért a pénz visszaadatik.

Kivonat az elismerő okiratokból.

Ugyanolyan küldeményt, mint a minót Stor-
fer ur kapott, önöktől kérek nekem is utánvéttel,
másoknak is ajánlani fogom.

Tisztelettel Klein Ernő
Vikow (Buk.) gőzfűrés.

Küldeményét köszönöm, kérek még 15 üveg
képet utánvéttel.
Tisztelettel Krieg G. G.
St. Veit Glan m. (Karinthia.)

Akác és Guditschia magot

vásárol és mintázott árajánlatot kér

Faragó Béla

cs. és kir. udv. szállító

Magyar Magpergető gyára Zala Egerszegen.

A Richter-féle
LINIMENTUM CAPS. COMP.
Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszert, a mely már több
mint 34 év óta megbízható bejárásosól al-
kalmazatik köszvényül, csúzaal és meghútséknél.
Intés. Silányabó utánzatok miatt bevásár-
tásnál laskor óvatosak legyünk és csakis
csudeti üvegeket doh szokban a „Horgony”
védjeggyel és a „Richter” cégjegyzessel
fogadjunk el. — 80 l. 1 k. 40 f. és 2 k. árban
a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár:
Török József, gyógyszerésznél
Budapesten.

Richter F. Ad. és társa,
** csász. és kir. udvari szállítók. **
Rudolstadt.

Olcsó órák

3 évi írásbeli jótállással. Arany és ezüstneműek a cs. k. jelzőhivatal által kipróbálva, vehet legolcsóbb gyári árban, ha legújabb 500 ábrával ellátott árlapomat bekéri, melyet díjmentesen megküldünk.

Óra gyári raktár

Lateiner Leo

Bécs, I. Fleischmarkt 17.

Sok előismerő nyilatkozat.

Amerik. Roskőpf és láncz	frt. 2.50
Fekete acél remontoir	2.20
Goldin Hr. Rem. 3 fedelű	3.50
Valódi ezüst férfi Rem.	3.50
Valódi ezüst női Rem.	3.50
Wecker óra	1.50

Nem tetsző kicseréltetik vagy a pénz visszaadatik.

17085. sz. 1903.

Temesvári vásár hirdetés.

Az ideai temesvári Szt.-Miklós

országos vásár

f. évi december hó 17-től bezárólag decz hó 31-ig fog megtartatni.

Mindenféle állat felhajtása az országos vásárra, december hó 17-től esütörtökön reggel 5 óratól kezdve meg van engedve.

Temesvárott, 1903. é. november 28-án.

A városi főkapitányságtól

BANDL REZSŐ

főkapitány.

Bánati ló-, szarvasmarha-, juh- és sertésvásár. Gyömolés-, mezőgazdasági-, kereskedelmi és iparvásár.

Csakugyan vannak csodák ?

„Bellehem“ karácsonyfa gyertyatartó a technikai tökéleteség csodája.

Nincs több gyertya lecsöpögés. Mindenütt alkalmazható a leggyengébb ágakon is. Egyetlen sistemáju sem egyenlő ezen gyertyatartóval.

Kapható minden jobb írószér díszmü, gyertya és gyógyszerkereskedésben.

Nagyban kapható :

Auerbach, Weisberger & Co

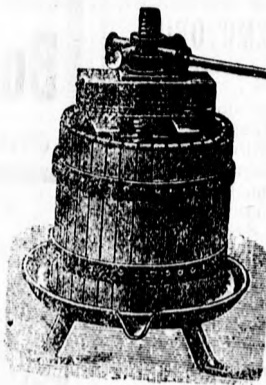
bronz festékek és karácsonyfa díszek gyárában Prag.

Tóth Gyula DEBRECZEN,
Piacz-utca 20. és 27-ik szám.

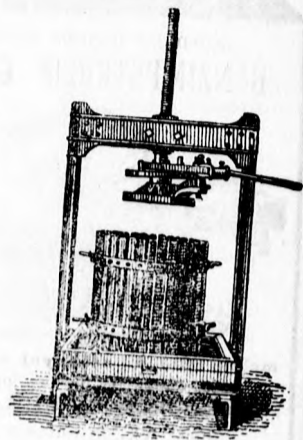
Legnagyobb választék honi és budweizeri porcellán kályhákban, konyhákban, Meidingeri rendszerű köpenykályhákban, szén és fa-fűtésre. Fűdőkádák, gyermekkocsik és vasbutorok stb.

Legnagyobb raktár borsajtókban rendes Mabile és legújabb felsőnyomásu, vasgerenda szerkezetű rendszerben. — Utóbbi rendszernél a törkölyt egy darabban lehet kivenni, a mustlé vasrészekkel nem érintkezik s ezáltal a bor később megfeketedése megakadályozódik.

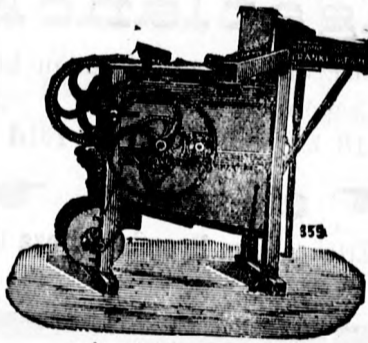
„MABILLE“

„URSUS“

Kukoricza-morzsolók

kéz- és erőhajtásra, egyszerű és kettős szerkezettel, szelelővel és szelelő nélkül.

Gabona-rosták, Konkolyozók (triőrök), Széna és szalmasajtók, Répa- és burgonyavágók, Takarmány-füllesztők.

A legjobb vetőgépek

„AGRICOLA“ (tolókerék szerkezettel) mindennemű vetemény számára, váltókerék nélkül dombon avagy síkon alkalmazható, a legújabb rendszer szerint és jótállás mellett gyártanak és szállítanak

Mayfarth Ph. és Társa

gazdasági gépgyarak, vasöntödék és ekegyarak

BÉCS, II/1. Taborstrasse 71.

Részletes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Képviselők és viszont elárusítók kerestetnek.

Haszonbérlet.

A szatmármegyei Nagy-Ar községben (vasuti állomás: Penyige vagy Fehér-Gyarmat) kastélyllyal és gazdasági épületekkel ellátott

mintegy 1000 k. h. nemesi birtok

135 holdnyi őszi vetéssel

12 évre haszonbérbe kiadó.

A terület 384 k. h. szántóföldből, 375 kh. rétből, 175 kh. legelőből, 26 kh. erdőből és kertből belsősből stb. áll.

Ajánlatok alulírott igazgatóságához nyújtandók be.

A debreczeni első takarékpénztár igazgatósága.

A BIKAVÉR LIKÖR.
TISZTA BORPÁRLAT,
ENNÉLFOGVA ÉTVÁGYGERJESZTŐ ÉS GYOMORERŐSÍTŐ GYÁR:
KLEIN JÓZSEF és ADOLF, BUDAPEST
TÖRVÉNYESEN VÉDVE.

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa Utédai
Debrecen, Kistemplombazár.

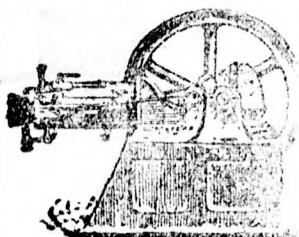
Ujonnán átalakított divatruház.

„Menyasszonyi Kelengye“

Vászon, asztalnemű, kész fehérneműek
Téli alsó ruházat (3)

óriási raktára.

Elismert legjobb s legolcsóbb
BENZIN-PETROLIN GAZMOTOROK

és locomobilok
villamos gyújtással és szelep kormányzattal a legmesszebb menő kezesség mellett minden gazdasági célra alkalmas. **Nem**

gyor-futó tehermaloműzemekre különösen előnnyel használhatók. Szállítja kedvező fizetési feltételek mellett

OSERS es BAUER motorgyára.

Bécs, XX. Dresdnerstrasse 79-85.

Budapest, VI. Lipót-körút 7. Árjegyzék ingyen!
Tiszteleg s ügynőkök kerestetnek.

Mindég éles!

Koronalépés kizárva!

Ezek a főelőnyei az

eredeti H. patkóknak.

Utanzatek megóvása végett minden H. patkón az itt látható gyári védjegy van alkalmazva.

Bevásárlásoknál ügyeljünk erre és minden utánzatot, mert használhatatlan. Utasítsunk vissza.

Leonhardt & Cie

Berlin-Schöneberg.

Kérjünk képes árjegyzéket.

Főképviselet Ausztria-Magyarország részére:

Kaszab és Breuer Budapest VI.

Szenzáció!

Nagy karácsonyi vásár!

eddig még nem létezett olcsó árak mellett.

120 cm. széles fin. rubaszövecek	39	kr.
Francia delaine	37	"
Francia flanellek	39	"
Szeles tennis flanellek	15	"
Divatos pongis selymek	65	"
Bouz selymek	45 és 55	"
Ruha zephir	17	"
Mosó bársony	45	"

Továbbá gyönyörű alkalmas ajándékcikkek: boák, csipkegallerok, selymekendők és sálak, díszkötők, kezimunkák, divánpárnák, plüss utitakarók, legyezők, nyakkendők óriási választékban.

Bosznay J. és Társa

divatruházában, Debrecen Kossuth-u. 5.

500 forintot

fizetek annak, aki **Bartilla fogvizének** használatát mellett, melynek üvege 35 kr., valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája büzik (Csomagolások külön 10 kr.) **Bartilla Winkler Ed. Wien, 19 I. Sommergasse 1.** Kapható Debreczenben **minden gyógyszerárban.** Határozottan kérjünk **Bartilla-féle fogvizet.** Hamisítás feljelentéséért jó díjazás adatik. Oly helyekre, hol nem kapható, bementve küldök 7 üveget 2 forint 60 kr-ért.

Eladó

ingatlanok.

A Piacz-utca 34-ik számú ház

A Csapó-utca 23-ik " "

és 18 kat. hold **ondódi föld**

eladó.

Ertekezhetni **Nyomató-utca 18 sz.** alatt.

Debreczen sz. kir. város világítási vállalata.

I. rendű **tiszta pirszén** házhoz szállítva mázsánsként **3 korona 60 fillér.**

Megrendelhető a légszeszgyár városi irodájában Piacz-utca 81 sz.

BEYER KÁROLY,

Budapest, VI. Andrassy ut 100.

Bátor vagyok a n. é. közönség b. figyelmébe ajánlani, hogy oly házagpóli irodát nyitottam, a melyvel nemcsak a gazdaközönség, hanem hazám érdekeit is velem szolgálom.

Irodám hatáskörébe tartozik:

Birtokok adásvételének és Haszonbérletének közvetítése
Jelzálogkölcösönök convertálása
Birtokbecslések
Gazdasági üzentervek készítése
Szerényen jövedelmező birtokok átalakítása.

Irodámat a legszigorubbán vett becsületes üzleti alapon fogom vezetni s ügyfeleim minden érdekét képes leszek kielégíteni, mert szakképességet nemcsak gazdasági akadémián, hanem 30 évi gyakorlat után is szereztem, utóbbi 12 éven keresztül nórádvár megyei saját birtokomat kezelem a legintenzívebben.

Ezen rövid ismertetés után, kérem méltóztassék bármely ügyben a legnagyobb bizalommal hozzám fordulni, előre is biztosítom, hogy becses bizalmát meg fogom érdemelni. Kiváló tisztelettel

BEYER KÁROLY földbirtokos,

Nórádvármegye törvényhatóságának virilis tagja.

Budapest, VI. Andrassy-ut 100.

Földalatti villamos vasuti állomás: Bajza-utca.

A Richter-féle

Horgony-Kőépítőszekrények

és Horgony-Hidépítőszekrények

még mindig a gyermekek kedvenc játéka. Miért? Mert, mint a legtöbb szülő saját ifjúkorából tudja, a gyermekeknek mindig érdekes és mulattató szórakozást nyújtanak és nem kerülnek, min egyéb játékok már egynehány nap múlva sutba.

Mert kiegészítőszekrények által **mindenkor tervszerűen** kiegészíthetők és ezáltal a gyermekeknek mindig **értékesebbé és élvezetesebbé** lesznek, mert minden egyes kiegészítőszekrény a kész és nagy építésznek **mindig újat és jobbat hoznak!**

Ezért egy karácsonyfa alatt se hiányozzon a Horgony-Kőépítőszekrény vagy a Horgony-Hidépítőszekrény. Bővebbet tudunk a különféle Horgony-szekrényekről és a legjobb kiegészítőszekrényekről, valamint az új „Saturn” és „Meteor”, rakási játékokról az új képes árjegyzékben, amely kívánatra ingyen és bérmentve beküldetk. A ki jól választani és vásárolni akar, az olvassa el előbb ezen, érdekes elismerő nyilatkozatokat tartalmazó árjegyzéket.

A Richter-féle Horgony-Kőépítőszekrények és Horgony-Hidépítőszekrények minden finomabb játékszerületben — 75. 15. 3 korona és magasabb árban kaphatók.

Bevásárlás alkalmával csak a **híres „Horgony” védjeggyel ellátott szekrényeket fogadjuk el**, mert valamennyi másféle kőépítőszekrény **csupán a Richter-féle eredeti gyártmány utánzatok**. A ki zenekedvelő, az kérjen árjegyzéket a híres Imperator Libellion zeneművekről is.

Richter F. Ad. és Társa kir. udvari és kamarai szállítók. Iroda és raktár: Bécs, I. Operng 16. Gyár. XIII/1 (Hietzing), Rudolstadt, Nürnberg, Olten, Rotterdam, Szt.-Pétervár, New-York

Serravallo

KINA-BORA VASSAL.

Erősítő szer gyergelkedők, verszegények és lábadozók részére.

Étvágy gerjesztő, idegerősítő és vérjavító szer.

Kiválóan jó izü.

Több mint 2000 orvosi előismerő nyilatkozat.

Kapható

J. Serravallo-nál

Trieszt — Barcola.

A gyógytárakban pedig $\frac{1}{3}$ lit. üvegekben **2 kor. 40 fillérért**
 $\frac{1}{1}$ " " **4 " 40 "**